

UCHWAŁA Nr .....
Rady Miejskiej w Sobótce z dnia .....

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2016

Na podstawie art. 18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390) **Rada Miejska w Sobótce, uchwala co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się do realizacji **Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2016**, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zadania zawarte w Programie realizowane są ze środków z budżetu gminy:

dział	851	- ochrona zdrowia
rozdział	85154	- przeciwdziałanie alkoholizmowi

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy w Sobótce.

§ 4. Traci moc uchwała Nr V/20/15 Rady Miejskiej w Sobótce z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy dla Miasta i Gminy Sobótka na rok 2015.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
Dla Miasta i Gminy Sobótka
NA ROK 2016**

Wstęp

Jednym z nadrzędnych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest tworzenie warunków do pełnego rozwoju i prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz zapobieganie występowaniu postaw i zachowań aspołecznych, grożących patologiami, w tym przemocą domową.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) nakłada na gminy obowiązek tworzenia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, prowadzenia poradnictwa i interwencji w przypadku jej zaistnienia, w szczególności poprzez działania edukacyjne, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Konieczność podejmowania zdecydowanych działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika również z Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z Dz. U. z 2015r. poz. 163 z późn. zm.) oraz Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015r., poz. 1286).

Jednym z kierunków działań do zrealizowania celów operacyjnych jest opracowanie i realizacja lokalnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele programu:

1. Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży.
2. Inicjowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, wykorzystywania i molestowania dzieci w rodzinie i w środowisku.

3. Promocja instytucji udzielających pomocy, np. telefon zaufania, program „Niebieska linia”.
4. Współpraca wszystkich lokalnych instytucji zajmujących się przemocą.

I. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc to: „Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do badania. Istnieje wiele mitów i stereotypów, które przyczyniają się do pogłębiania tego problemu. Panuje pogląd, że przemoc dotyczy tylko rodzin z tzw. marginesu społecznego i jest związana wyłącznie z alkoholem. Drugim problemem jest stereotyp, że w sprawy rodzinne nie można się wtrącać. Natomiast skalę występowania zjawiska obrazują następujące liczby: 64 % Polaków zna w swoim otoczeniu takie rodziny, o których słyszeli lub wiedzą, że dochodzi do nich do różnych form przemocy, 52 % badanych osób twierdzi, że zna rodziny, w których dochodzi do przemocy psychicznej, 44 % badanych poznała rodziny, w których dochodziło do przemocy fizycznej, 26 % kojarzy rodziny, w której występuje przemoc ekonomiczna, 9 % badanych spotkała się z rodzinami, w których pojawia się przemoc seksualna, 11 % osób jest krzywdzonych wielokrotnie w rodzinie.

Przemoc domowa: jest intencjonalna, tzn. jest zamierzonym działaniem człowieka lub zaniechaniem działania i ma na celu kontrolę nad ofiarą; jest skutkiem nierównowagi sił pomiędzy sprawcą a ofiarą przemocy; narusza prawa i dobra osobiste ofiary – sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa człowieka: prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku; powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na szkody osłabiając jej zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy:

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy użyciu różnych instrumentów. Obecnie najczęściej spotykane formy przemocy to:

1. **przemoc fizyczna**- są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do naruszenia nietykalności cielesnej, nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień.
2. **przemoc psychiczna**- to umyślnie działanie wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u ofiary, obniżenia u niej poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych,
3. **przemoc seksualna**- działającą w obszarze zachowań seksualnych, naruszającą intymność cielesną;
4. **przemoc ekonomiczna**- to działanie prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy,
5. **zaniedbywanie**- niezaspokajanie podstawowych potrzeb egzystencjonalnych i emocjonalnych osób zależnych, a także nie zapewnienie im podstawowych warunków bytowych.

II. SKALA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE SOBÓTKA

Na terenie Gminy Sobótka dane liczbowe dotyczące przemocy były w latach poprzednich gromadzone w trzech podmiotach w Komisariacie Policji, Ośrodku Pomocy Społecznej i Zespole Interdyscyplinary ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Tabela nr 1. Przemoc w rodzinie- procedura niebieskiej karty (dane policyjne)

<i>Lp.</i>	<i>Rok</i>	<i>Ilość sporządzonych kart</i>	<i>Ilość wszczętych postępowań - NK</i>	<i>Ilość zakończonych postępowań -NK</i>	<i>Ilość umorzonych postępowań NK</i>
1.	2009	24	10	9	2
2.	2010	11	9	6	3
3.	2011	10	6	5	1

W roku 2012 procedura niebieskiej karty została przejęta przez Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce. Zawiera on dane od wszystkich instytucji mogących założyć NK.

Dane te w latach 2012-2015 przedstawiają się następująco:

Tabela nr 2. Przemoc w rodzinie- procedura niebieskiej karty (dane OPS)

<i>Lp.</i>	<i>Rok</i>	<i>Ilość sporządzonych kart</i>	<i>Ilość wszczętych postępowań - NK</i>	<i>Ilość zakończonych postępowań - NK</i>	<i>Ilość postępowań toczących się nadal</i>
1.	2012	8	8	6	2
2.	2013	6	6	2	6
3.	2014	30	30	6	30
4.	2015	45	45	39	36

Jak obrazuje tabela nr 2 corocznie wzrasta liczba założonych Niebieskich Kart. Gwałtowny wzrost ilości kart w roku 2014 nie jest spowodowany wzrostem przemocy a zmianą procedury zakładania niebieskich kart po interwencjach policji. Jedna rodzina może mieć więc kilka założonych NK.

W porównaniu do danych przytoczonych w poprzednim rozdziale można założyć, że liczby te nie odzwierciedlają skali zjawiska przemocy w gminie Sobótka, liczącej 12 523 osób. Wiele osób ukrywa fakt występowania przemocy w swojej rodzinie, jak również sąsiedzi i znajomi rzadko zgłaszają taką sytuację do odpowiednich instytucji.

III. ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE SOBÓTKA.

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
2. Za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara lub nie zrobiła.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.

5. Podstawowym zadaniem jest przeciwdziałanie przemocy.
6. Ofiara przemocy w rodzinie cierpi na skutek wielokrotnego urazu.
7. Zrozumiałe i dopuszczalne są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu ofiary i decyzjach, jakie podejmuje, bowiem jest to jeden z objawów doznanego urazu.

IV. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz działania profilaktyczne poprzez spójne działanie wszystkich służb działających na terenie Gminy Sobótka mających w swoim zakresie pomoc i wsparcie osobom pokrzywdzonym oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy poprzez podniesienie świadomości społecznej.

V. CELE SZCZEGÓŁOWE

1. Wdrażanie w Gminie Sobótka systemowych rozwiązań w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Zwiększanie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat podmiotów świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz form udzielanej pomocy.
3. Zapewnienie pomocy i wsparcia specjalistycznego dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie intensywności działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Sobótka.
5. Zwiększenie skuteczności działań wobec sprawców przemocy,
6. Podniesienie poziomu wiedzy, świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej oraz zmiana nastawienia świadków przemocy do występowania o pomoc dla osób pokrzywdzonych,
4. Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.
5. Działania profilaktyczne dla dzieci z terenu miasta i gminy Sobótka.

6. Umożliwienie podnoszenia kompetencji osób pracujących z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie lub osobami stosującymi przemoc w rodzinie.

VI. DZIAŁANIA

1. Przeprowadzanie specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonariuszy Policji, pracowników placówek oświatowych w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.
2. Diagnoza ilościowa i jakościowa zjawiska przemocy w Gminie Sobótka.
3. Systematyczna edukacja społeczności Gminy Sobótka poprzez lokalne środki przekazu, która ma przede wszystkim na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomaganiu, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy (drukowanie ulotek, zakup broszur, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, kampanie informacyjne i edukacyjne, organizowanie spotkań z miejscową ludnością itp.)
4. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce z następującym zakresem działań: stosowanie procedury „ Niebieska Karta”, aktywności i współdziałanie oraz wymiana informacji pomiędzy służbami w zakresie monitoringu zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy w rodzinie, analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy domowej, przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, stała współpraca z Punktem Konsultacyjnym, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce, występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną, występowanie do odpowiednich jednostek działających na terenie Gminy Sobótka z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie, motywowanie i kierowanie

sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej, podejmowanie natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc, monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej, powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie ustalonym w zależności od potrzeb.

5. Udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w Punkcie Konsultacyjnym działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce (tj. działania interwencyjne mające na celu zatrzymanie przemocy oraz działania terapeutyczne wobec osób, które w przeszłości doświadczały przemocy, a obecnie cierpią na zaburzenia będące skutkiem doświadczenia przemocy).
6. Udzielanie bezpłatnych porad prawnych ofiarom przemocy domowej.
7. Prowadzenie grup wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
8. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które realizują pomoc i wsparcie dla osób dotkniętych przemocą, przestępstwem.
9. Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.
10. Współpraca z PCPR we Wrocławiu w kwestii pomocy ofiarom przemocy oraz kierowania sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych.
11. Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie poprzez kontakt z pedagogiem szkolnym oraz psychologiem z Punktu Konsultacyjnego działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sobótce.
12. Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową i zapewnienie im pomocy psychologicznej.
13. Organizowanie grup edukacyjnych dla rodziców w celu promocji wychowania dzieci bez przemocy.
14. Zapewnienie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom w trybie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

15. Rozpowszechnianie otrzymanych z powiatu informatorów o instytucjach rządowych i samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne.
16. Prowadzenie lokalnych kampanii społecznych, które obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie usprawiedliwiającej jej stosowanie.
17. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy (psychologicznej, prawnej, terapeutycznej, socjalnej) dla ofiar przemocy w rodzinie.
18. Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, a nieujęte w niniejszym programie.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie będą środki gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w kwocie **52 800 zł**- w szczególności:

I. Przeciwdziałanie przemocy w szkołach 30 000 zł

1. Zielona szkoła integracyjna dla klas I Gimnazjum– 30 000 zł

II. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie -pomoc dla ofiar przemocy 19 800 zł

1. Psychoterapia w grupie dla kobiet w trudnej sytuacji - 7800 zł
2. Pomoc prawna - 12000 zł

III. Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

1. Szkolenie dla członków – **3000 zł**